

ŠTEFAN UHRECKÝ SNÍDANĚ S ŠEBESTOU

kurátor Petr Kovář

7. 9. - 16. 10. 2022

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě / galerie Alternativa
Komenského 10, Jihlava (www.ogv.cz)

vernisáž 6. 9. 2022 v 17 hodin

Štefan Uhrecký (1995) absolvoval malířský ateliér SUPŠ v Jihlavě-Heleníně v roce 2016/17, kdy v prostředí tuzemské výtvarné scény došlo k vyhlášení dvou uměleckých manifestů; skupin Black Hole Generation a Radikálních realistů. Jakkoliv jsou obě malířské (!) skupiny odlišné, obě formulují nutný příklon k obrazu jako takovému, formálně svobodnému a samostatně silnému, zbavenému manipulativní pseudokontextualizace. Uvádím tuto manipulativní pseudokontextualizaci Štefanova díla stejně spontánně, s radostí z překvapivých shod a skepsí k nim, jako činí i autor při vlastní tvorbě.

Štefan by nemohl patřit do žádné z těchto skupin. S radikálními realisty by jej snad mohla trochu spojovat tendence zejména posledních obrazů, uchopit zřetelněji prožívanou realitu, jednak srozumitelně vyprávěcí figurací, jednak (anti)společenskými odkazy; člověk v otevřené kleci, nosiči dřeva, pastýř s berany táhnoucími proti větru. S BHG jej pak spojuje intuitivní přístup k malbě, malba je mu živou reflexí skutečnosti, probouzením teď a tady. Svobodné gesto, vržení aktuální zjitřené formy bez ohledu na to, co možná přinese, bylo vždy pro Štefana charakteristické, nicméně vedle podstatné intuitivní složky disponuje neustálou sebereflexí, podřývačnou ironií; v obrazech i textech se tak mísí tzv. vysoké s nízkým, jsou konstruovány vlastním rozbíjením, závažné je zlehčováno a naopak, ale nikoliv jako rozmar nebo hledání umělecké tendence, ale opravdový zápas o sebe sama. Každým obrazem nebo slovem znovu. Není tedy divu, že zhruba čtyřleté období, které výstava představuje, je z hlediska formy tak košatě a přitom neulpívající na současných malířských trendech, pravidlech či tématech, že by jistě i čínský klasik zaplesal: *Když jich mnoho,*

*zákony ti ke zlu / Zbavit se jich, vymanit se snaž / Nebo vinou ohledů těch věčných /
neuplatníš sílu, kterou třeba máš.*

Štefanovo prožívání reality se děje pronikavě; v jednu chvíli proniká napříč civilní situací, sny, mýty a vizemi, ne jako cestovatel paralelními světy, ale jako jejich stálý obyvatel. Výstava se pokouší postihnout také jeho spojitě obývání odlišných forem vyjádření – malby a textu – jako usilovného hledání „jádra“ té nejsvobodnější existence. Štefanova literární poloha, již bychom mohli z nedostatku slov označit za magickou či surreálnou, může být jen vhodnější, nebo dokonce jedinou možnou cestou, jak skutečně zachytit realitu. Když se vrátíme k čínským klasikům: *Tao, co se dá povědět, už není Tao*. Divák sám je vystaven hře; klasickému pokušení hledat odpovědi na „tajemství“ obrazu v textu. Ale co když text naopak vyžaduje podporu v obrazu? A dokážeme je u jednoho autora oddělit? Anebo naopak spojit, aniž bychom hovořili o ilustraci? Co je to vlastně text v galerii? Výsledky hry jsou individuální, podstatná je cesta (hry se účastní každý nadaný divák, ať už chce anebo nechce).

petr kovář